

w dotychczasowym trybie życia jej mieszkańców. Wrodzony popęd do businessu wyzwala w Anglosasach namiętności do tego stopnia, że w jednej rodzinie walczy ze sobą parę osób o prawo posiadania terenów naftowych. Nabierają oni w sposób ordynarny tubylców, nabywając te tereny za jakieś bezwartościowe świecidełka i zwykłe druty do robienia pończoch. W jakim czasie powstają wieże wiertnicze w szybach naftowych. Odлюдna i nieznana dotąd nikomu wyspa staje się obiektem, ku któremu zaczynają zwracać się pożądliwe spojrzenia państw zaborczych, Anglii, Ameryki i Japonii. Tak mister Jacobs wypełnia pojętą w swoisty sposób misję cywilizacyjną na dalekiej Wyspie Pokoju.

Mimo, że od napisania tej sztuki minęło już dwanaście lat, jest ona wciąż żywa i aktualna, a to dzięki wyjątkowo umiejętnemu odtworzeniu klimatu anglosaskiej rzeczywistości, rzeczywistości koncernów i trustów, i związanej z nią moralności pieniądza. Ta wczorajsza rzeczywistość nie odbiega wiele od rzeczywistości dzisiejszej, jest ona bowiem ściśle związana z psychiką Anglosasów, psychiką businessmanów, psychiką ginącego świata kapitalistycznego.

2878 25. VII. 51
PAŃSTWOWY TEATR DOLNO - ŚLĄSKI
W JELENIEJ GÓRZE

Kierownictwo art.: ZUZANNA ŁOZIŃSKA

WYSPA POKOJU

Komedia w 4-ach aktach
EUGENIUSZA PIETROWA
Przekład Marii Wisłowskiej

ARCHIWUM

Państwowego Teatru w Jeleniej Górze

Nr.: 93

Rok 1951

WYKONAWCY:

Mr. Joseph Jacobs	— Witold Thielmann
Mrs. Jacobs, jego żona	— Jadwiga Jarwicz
Pamela, ich córka	— Tamara Ojdanow
Hrabia Edgardo Lamperti	— Jan Mączka
Artur, syn Mr. Jacobsa	— Stefan Latuszkiewicz
Mrs. Simpson	— Janina Gozdecka
Mr. Robert Simpson	—
Mr. Jacobs, senior	—
Admiral Ellis A. Goodman	— Marian Bogusławski
Frank Suini	— Tadeusz Szaniecki
Maycroft	— Stanisław Posiadłowski
Doktor O'Rial	— Józef Tamski
Mr. Hatton, pastor	— Olgierd Radwan
Katarzyna, gospodyni	— Irena Orzecka
Mr. Baba, stary Japończyk	— Tadeusz Jarczyński
Macchunchina, cesarz	— Tadeusz Zaremba
Mrs. Jeffries, korespondentka	— Eugenia Horecka
Jonatan	—

Kierownik literacki: Edward Kozikowski

Reżyseria: Michał Melina

Dekoracje Anna Szeliga

Autorem „Wyspy Pokoju” jest radziecki pisarz, Eugeniusz Pietrow, znany z okresu przedwojennego z szeregu powieści satyrycznych, napisanych wspólnie z Ilią Ilfem, jak „dwanaście krzeseł”, „Złote cielen”, „Jednopiętrowa Ameryka”.

Komedie „Wyspa Pokoju” powstała w roku 1939 na kilka miesięcy przed rozpętnaniem się drugiej wojny światowej, w której zresztą zginął sam autor, w czerwcu 1942 roku, powracając z linii frontu spod oblężonego Sewastopola.

„Wyspa Pokoju” należy do kategorii komedii politycznych, które z charakteru swego są zazwyczaj utworami sezonowymi i dość szybko przemijają. Komedie polityczne, uderzając ostrzem satyry w rzeczywistość, atakują przeważnie szczegóły tej rzeczywistości i nie ogarniają całości. Tych uchybień pozbawiona jest „Wyspa pokoju”, w której rzeczywistość potraktowana jest szeroko w perspektywowym widzeniu świadomego swych środków artysty. Autor nie gubi się w szczegółach i drobiazgach tematycznych. Porusza zagadnienie, tkwiącego w naturze każdego Anglosasa zamilowania do interesów, które jest silniejsze od wszelkiego rodzaju nakazów moralnych, gdyż jest niejako samą moralnością. Mister Jacobs nienawidzi wojny nie dlatego, że niesie ona śmierć milionom ludzi i ściera z powierzchni ziemi tysiące miast i osiedli, lecz że może pozbawić poczucia bezpieczeństwa i spokoju jego, londyńskiego rentiera, oraz bliskiej mu rodziny. Zapowiedź planów podbojowych Hitlera zmusza go do spieniężenia wszelkich akcji i obligacji bankowych, przeniesienia się na daleką wysepkę, leżącą gdzieś na Pacyfiku, wysepkę niczyją, którą nikt się nie interesuje, gdyż nie posiada ona ani żadnych specjalnych bogactw naturalnych, ani żadnego znaczenia strategicznego. Z początku dobrowolnym emigrantom życie płynie bez troski i kłopotów. Jest to, prawdziwa, wyspa pokoju. Dopiero przypadkowe odkrycie źródeł ropy naftowej, stanowiącej bogactwo wyspy, wprowadza zmianę